

KORTE MEDEDELINGEN

Idaea subsericeata (Lepidoptera: Geometridae), nieuw voor Limburg

Op 31 mei 2002 was ik in de Meinweg, een zeer fraai heide-, bos- en vengebied ten oosten van Roermond, als deelnemer aan de Zomerbijeenkomst van de NEV. Lopend door een groot heideveld vlakbij de parkeerplaats 'Elfenmeer' vloog er een vlindertje uit de vegetatie op. Het was een klein krijtwit spannertje met grijze bestuiving en drie grijzige dwarslijnen, dat ik ter plekke niet kon thuisbrengen. Na determinatie bij het Zoölogisch Museum in Amsterdam bleek het *Idaea subsericeata* (Haworth) te zijn (figuur 1). Het merkwaardige van deze vondst is dat het voorkomen van de soort in Nederland tot dusver beperkt was tot Zeeland en de aangrenzende delen van Noord-Brabant (Bergen op Zoom) en Zuid-Holland (Oostvoorne) (Lempke 1967). De vraag is dus waar het Limburgse exemplaar vandaan komt.

Idaea subsericeata is verbreid van Noord-Afrika en Spanje via West-Europa tot aan de Baltische Staten. In Zuid-Europa komt de soort voor van Italië tot aan de Zwarte en de Kaspische Zee (Ebert 2001). In Engeland is de soort algemeen verbreid en vrij gewoon in het zuiden; in meer noordelijke streken komt hij vrij lokaal voor tot aan Galloway toe. In Ierland komt *I. subsericeata* alleen in het zuiden voor en is hij lokaal gewoon (Skinner 1998).

Koch (1984) noemt de soort 'sehr lokal, selten bis sehr selten' en geeft Baden, Hessen-Nassau en Noord-Beieren als verspreiding. Het is echter zeer de vraag of deze gegevens nog correct zijn. In Baden-Württemberg is de soort zich vanaf de jaren 70 van de vorige eeuw langs de Rijn naar het noorden aan het uitbreiden (Ebert 2001). Ook wordt hij genoemd in de naamlijst van soorten uit de Niederrhein, een gebied dat aan Limburg grenst (www.tortricidae.de/niederrheinfauna/geometridae.htm), helaas zonder exacte vindplaats. Lempke (1949) zegt dat *I. subsericeata* in België alleen voorkomt in het uiterste zuiden (Virton).

Het lijkt er dus op dat *I. subsericeata* vanuit het aangrenzende Duitse gebied Nederland aan het binnendringen is, alhoewel een uitbreiding vanuit het Zuid-Belgische areaal niet

Figuur 1. *Idaea subsericeata*, 31 mei 2002, Meinweg, Midden-Limburg.
Foto: Frits Bink.

Idaea subsericeata, 31 May 2002, Meinweg, central part of Limburg.

uitgesloten kan worden. Jammer genoeg zijn er geen recente gegevens uit België om dit te bevestigen. Het is volgens de Duitsers een warmteminnende soort, en mogelijk profiteert hij van de hogere temperaturen van de laatste jaren. Ebert (2001) noemt verschillende biotopen, zelfs cultuurland. Koch (1984), Skinner (1998) en een aantal Engelse internetsites noemen met name grasland. Als voedselplanten van de rups worden overal *Plantago* sp., *Anagallis arvensis*, *Stellaria media*, *Taraxacum* en *Polygonum* genoemd. Zowel in Zeeland als in Zuid-Duitsland heeft *I. subsericeata* twee generaties, maar de vliegtijden verschillen: juni-juli en augustus in Zeeland, mei en juli-augustus in Duitsland.

Mogelijk zijn er meer populaties van *Idaea subsericeata* in Zuid- en Midden-Limburg, op warme plaatsen. Ik wil bij deze iedereen aanmoedigen eens goed naar deze soort uit te kijken.

Literatuur

- Ebert G 2001. Die Schmetterlinge Baden-Württembergs: Band 8. Nachtfalter - 6. Eugen Ulmer.
Koch M 1984. Schmetterlinge. Neumann-Neudamm.
Lempke BJ 1949. Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera. Tijdschrift voor Entomologie 90: 61-197.
Lempke BJ 1967. Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera (veertiende supplement). Tijdschrift voor Entomologie 110: 223-342.
Skinner B 1998. Colour identification guide to moths of the British Isles. Viking.

Maurice C.R. Franssen
Van Lidth de Jeudelaan 3
6703 JA Wageningen
maurice.franssen@wur.nl

Summary

Idaea subsericeata (Lepidoptera: Geometriidae), new for the province of Limburg

In The Netherlands *Idaea subsericeata* was until recently only known from the province of Zeeland (the south-west of the country). On 31 May 2002 a single specimen was caught in the south-eastern province of Limburg, in a large heath field near Roermond (figure 1). The specimen is thought to originate from populations in the adjacent part of Germany.